

Bærekraft til en kommune i vækst og udvikling

Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst 2024-2030
Godkendt i Byrådet den 28. august 2024

Styringstrekant

Masterplanen tager afsæt i Sønderborg Kommunes styringstrekant. Styringstrekanten sikrer en helhedsorienteret udvikling og sammenhæng mellem vision og strategi, kommuneplan, politikker, planer og handlinger. Som det fremgår af styringstrekanten, er 'Planer' afledt af byrådets visioner.

Grundfortælling

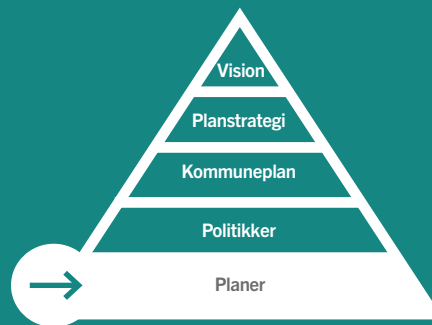
I Sønderborg er hele Europa inden for din rækkevidde. Det er her, at Skandinavien og det kontinentale Europa mødes og bindes sammen. Storbyer som Flensborg, Hamborg og Kiel er vores tætte naboer, imens den veludbyggede infrastruktur med motorvej og lufthavn sikrer korte afstande til andre metropoler som f.eks. Berlin og København.

Vores særlige placering som naturligt knudepunkt i grænselandet har givet os en helt speciel evne til at samarbejde på tværs af grænser, kulturer og skel, og i dag bor og lever 120 forskellige nationaliteter i Sønderborg.

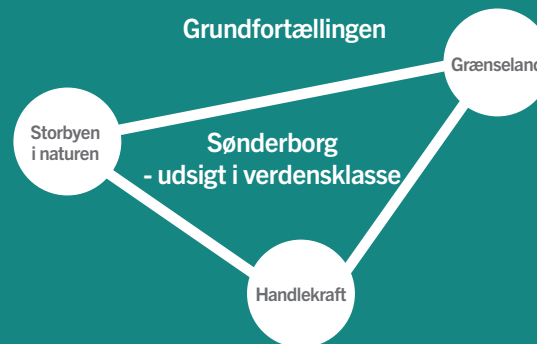
På den ene side rummer Sønderborg alle storbyens karakteristika: Nogle af Danmarks største globale industrikoncerner ligger her. Universitetets campus er landets mest internationale med studerende fra over 50 lande, og snakken på alverdens sprog summer i byens mange restauranter og caféer. Det er også i Sønderborg, at du finder ligeså mange kulturoplevelser og events, som der er dage i året.

Men Sønderborg er på samme tid også noget ganske andet, for vi er en storby midt i naturen. Her er skove, strande, bakker, lunde og søer. Her er 250 km krøllet kystlinje. Her er plads til udfoldelse, ro og dybde.

Styringstrekanten

Grundfortællingen

Grøn omstilling og jobvækst

Den grønne omstilling er vores kendetegn. Gennem arbejdet med klima, natur og miljø skaber vi grundlaget for en bæredygtig fremtid. Vi har store ambitioner for den grønne omstilling, og Masterplan2029 sikrer, at vi er på forkant. Vi skal bruge vores resultater til at trække borgere, virksomheder, nye jobtyper og gæster til.

Vi styrker inddragelsen. Det fælles ejerskab hos borgere, partnere og kommune er nøglen til vores succes. Sammen skaber vi en grønnere hverdag. Vi former børn og unge til en grøn fremtid og skaber gode vilkår for virksomhedernes fortsatte udvikling.

Vi arbejder målrettet for, at der bliver etableret en fast forbindelse til Fyn.

De fem fokusområder

Byrådets Vision og Planstrategi tager udgangspunkt i hele Sønderborg Kommune – med områdets unikke position med særegne landskaber, landsbyer, byer og kulturhistorie.

Byrådets to fyrtårsprojekter, ProjectZero og Nordborg Resort, er udtryk for, at vi tør satse, prioritere, handle og gennemføre. De fem fokusområder er udpeget af Byrådet og skal skabe sammenhæng mellem den overordnede vision for kommunens udvikling og de fokusområder samt handlinger, der arbejdes med på tværs af fagudvalg og politisk stæsted.

Indledning

Bosætning og erhvervsudvikling står centralt i Byrådets Vision som grundlæggende elementer i den videre udvikling af Sønderborg Kommune. I Masterplan for Bosætning af Erhverv og Grøn Vækst kobles de to elementer, og de ses som hinandens forudsætninger – en øget bosætning til kommunen er nødvendig for at kunne trække virksomheder og arbejdspladser til, og adgangen til job er afgørende for, at flere flytter til kommunen.

Sønderborg Kommune har gennem en årrække arbejdet med at skabe et godt fundament for den fortsatte udvikling på erhvervsområdet. Der er etableret nye erhvervsarealer, og kommunens tilgængelighed over for erhvervslivet er prioriteret højt. Der er opbygget stærke partnerskaber, ligesom der er investeret stort i området. I den fortælling står blandt andet universitetet, der med et voksende optag er med til at sikre uddannet arbejdskraft målrettet det lokale erhvervsliv.

Byrådets fyrtårsprojekt, ProjectZero, udgør løftestangen for en styrket grøn vækst og tiltrækning af virksomheder med afsæt i styrkepositionen inden for energiteknologiske løsninger. Målet om et CO₂-neutralt Sønderborg i 2029 er afgørende, og vejen dertil er defineret gennem Masterplan2029. Det skal være med til at skabe Danmarks bedste grønne erhvervsmiljø og danne afsæt for en styrket iværksætterindsats. Nordborg Resort skal, som Byrådets fyrtårsprojekt, være motor for en styrket turisme på Nordals og i resten af kommunen. Flere turister skaber vækst og arbejdspladser og er med til at styrke den samlede bosætningsagenda.

Og udviklingen er nødvendig. Sønderborg Kommune er, ligesom mange andre kommuner, udfordret af tendenser som stigende urbanisering, negativ befolkningstilvækst og andet, der er med til at udfordre grundlaget for vækst.

Med Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst 2024-2030 sættes den strategiske retning for det videre arbejde med tiltrækning af nye borgere til kommunen og for understøttelse af den samlede erhvervsudvikling i Sønderborg Kommune. Strukturerne er skabt, og der skal nu gøres en målrettet og koordineret indsats for at tiltrække og fastholde studerende, arbejdskraft og virksomheder i kommunen samt understøtte udvikling og vækst i eksisterende små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og inden for iværksætteri.

Masterplanen tager afsæt i et helhedsperspektiv og går på tværs af politiske områder, forvaltninger og partnere. Den bygger på eksisterende målsætninger i interne og eksterne planer og strategier og fremhæver vækstambitionen i Byrådets Vision. Den sætter den overordnede retning for den videre udvikling af Sønderborg Kommune, hvorimod indsatser og handlinger skal konkretiseres i implementeringsprocessen.

Ejerskabet til masterplanen er skabt gennem inddragelse af centrale partnere og aktører, og de har vist opbakning til planens fokus og temaer. På samme måde er forpligtende samarbejder mellem kommune, partnere og aktører afgørende for implementeringen af masterplanen og for at kunne lykkes med at indfri vækstambitionen. Disse forpligtende samarbejder bygger videre på de partnerskaber og den unikke samarbejdskultur, der allerede er skabt i Sønderborg Kommune.

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Forord	5
Vækstambition	6
Potentialet for vækst og udvikling	8
Temaer	11
1. Bosætning	12
2. Uddannelse og forskning	14
3. Arbejdskraft	15
4. Infrastruktur	16
5. Vækst i virksomheder	17
6. Nye virksomheder	18
7. Iværksætter	19
Fra ambition til handling	21
Strategiske indsatser 2024-2030	22

Fotos:
Side 4-5, 12, 16, 17 og 21: Patricio Soto
Øvrige: Sønderborg Kommune

Forord

I Sønderborg Kommune er vi kendt for store ambitioner samt handlekraft til at realisere det, vi sætter os for. Vi bærer det i vores DNA – fra de entreprenante og driftige mennesker, som før os har drevet udviklingen af området. Kommunens bæreevne skyldes i høj grad et talentfuldt lokalt erhvervsliv og en industri, der med dygtighed, innovation og konkurrenceevne løbende udvikler sig for at have fortsat relevans i en foranderlig og global virkelighed – til glæde for os alle.

De seneste år har vi i Sønderborg Kommune brugt kræfter på at opbygge strukturer, der er vigtige for en kommune i vækst. Vi har skabt en styrket erhvervsservice med én indgang for erhvervslivet, der er indgået strategiske partnerskaber, og der er etableret et universitet med uddannelser rettet mod det lokale erhvervsliv. Med flere store satsninger arbejder vi sammen med vores partnere på at gøre kommunen endnu mere attraktiv over for dem, vi gerne vil tiltrække og fastholde i kommunen. Og vi har skabt en helt unik samarbejdskultur på tværs af kommune og erhvervsliv. Derfor har vi nu de bedste forudsætninger for at bygge oven på med en samlet strategisk retning for bosætning og erhvervsudvikling.

Vækstambitionen ”En bæredygtig kommune i vækst og udvikling” bygger på vores styrkeposition inden for energiteknologiske løsninger samt vores stærke turismesatsning. ProjectZero er omdrejningspunktet for grøn vækst og skal sammen med Nordborg Resort, der forventes at blive en vækstmotor for hele området, skabe grundlaget for at tiltrække og sikre flere arbejdspladser i kommunen.

Målsætningerne er:

- **Vi vil være flere borgere – målet er 77.000 i 2030**
Sammen med GOTO Sønderborg er vores fokus at tiltrække og fastholde flere studerende og borgere i den erhvervsaktive alder.
- **Vi skal have 2.000 flere arbejdspladser i 2030**
Sammen med Sønderborg Vækstråd vil vi styrke kommunens erhvervsfremmeindsats, og vi vil have et øget fokus på iværksætteri og vækst i SMV'er understøttet af ProjectZero.

Med vækstambitionen er der brug for en understøttende infrastruktur. Vi arbejder fortsat på bæredygtige løsninger, en styrket offentlig transport, udvidelse af Sønderborg Lufthavn og etablering af en Als-Fyn-forbindelse. Som del af Sønderjylland og grænseregionen skal vi udnytte de muligheder, det giver for vækst. Der er også potentiale i at samarbejde om bosætningsindsatser i et bredere perspektiv på tværs af kommunerne.

Vi er på mange måder en stærk og attraktiv erhvervs- og bosætningskommune, men vi skal holde os fortsat relevante i en verden i hastig forandring. Derfor skal en analyse af vores erhvervsmæssige styrkeposition, der peger fremad, indgå som et solidt afsæt for implementeringen af masterplanen.

Med Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst vil vi skabe grundlaget for, at virksomhederne kan skabe arbejdspladserne. Vi vil give erhvervslivet de allerbedste vilkår for at kunne skabe udvikling og vækst. Og vi vil fortsat arbejde for at gøre det attraktivt at vælge Sønderborg Kommune til og styrke fastholdelsen af borgere i kommunen.

Vækstambitionen kan kun realiseres gennem forpligtende samarbejder og partnerskaber mellem erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og kommune. Sammen kan vi udvikle vores skønne område.

Det er et samlet udvalg, der står bag masterplanen, og den er godkendt i Byrådet. En stor tak til alle bidragydere i forbindelse med udarbejdelsen.

Erik Lauritzen, Borgmester

Kjeld Stærk, Formand for Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst

Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst 2022-2025

*Kjeld Stærk
formand*

*Bjørn A. Andersen
næstformand*

*Christel Leiendecker
medlem*

*Ingrid Johannsen
medlem*

*Jan Prokopek Jensen
medlem*

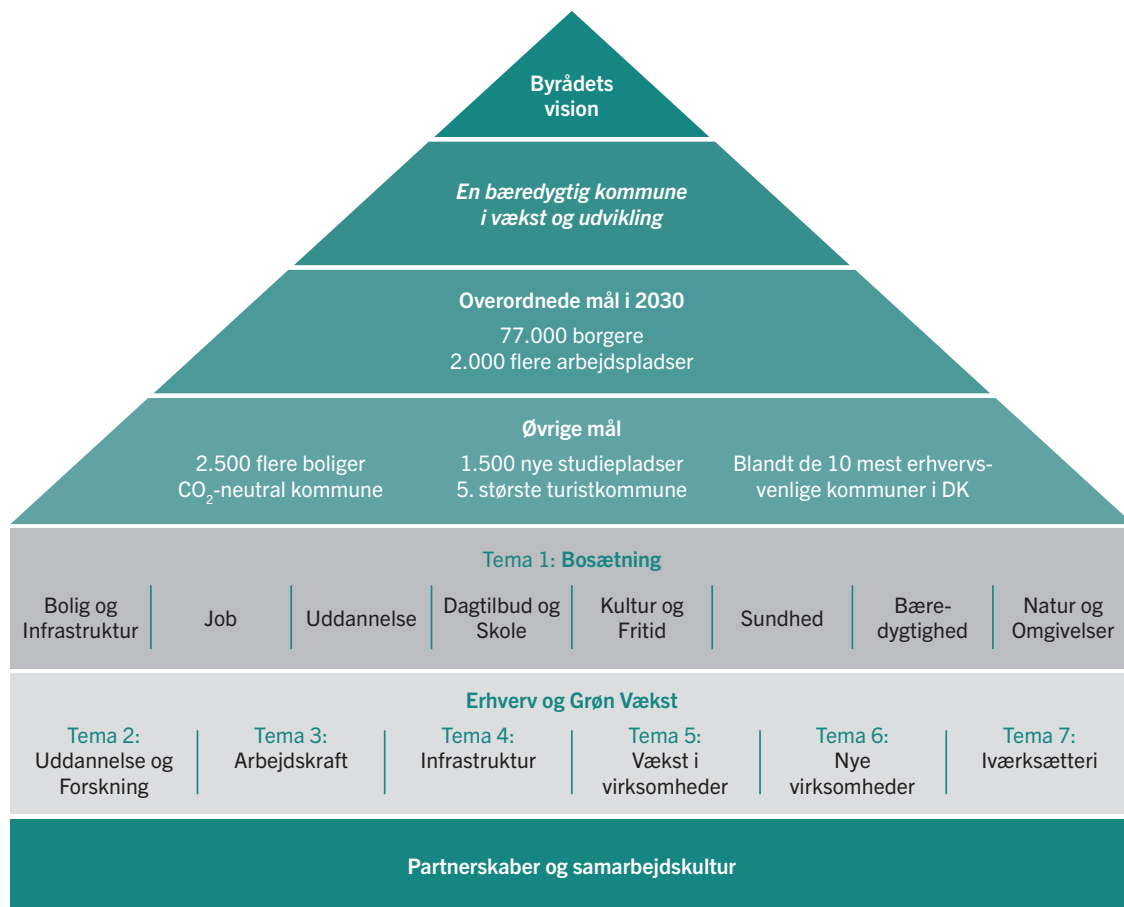
Vækstambition

Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst udspringer af Byrådets Vision:

- Vi vil være flere borgere i Sønderborg Kommune
- Vi vil være verdenskendte for vores ambitiøse grønne omstilling
- Sønderborg Kommune skal have Danmarks bedste grønne erhvervmiljø
- Vi sikrer alsidighed og bredde i uddannelsesudbuddet

Med det afsæt er vækstambitionen:

En bæredygtig kommune i vækst og udvikling

Målene for 2030 er:

77.000 borgere

Der er brug for arbejdskraft til vækst og udvikling i det lokale erhvervsliv. En målrettet bosætningsindsats skal sikre tiltrækning og fastholdelse af nye borgere med et særligt fokus på studerende og erhvervsaktive.

2.000 flere arbejdspladser

Med de to fyrtårnprojekter, ProjectZero og Nordborg Resort, som vækstmotorer skal der tiltrækkes og skabes flere arbejdspladser i kommunen. Bidraget forventes at komme fra eksisterende virksomheder, iværksættere samt nye virksomheder i perioden 2024-2030.

Et CO₂-neutralt Sønderborg

Sønderborg Kommune arbejder på at indfri målsætningen – i kraft af partnerskabet ProjectZero og et styrket samarbejde med erhvervsliv og borgere. Kommunens grønne spydspids skal anvendes målrettet til at demonstrere, hvordan en hurtig og kosteffektiv omstilling af en kommune opnås. Det skal bidrage til at tiltrække virksomheder og understøtte iværksættere og den grønne vækst i eksisterende virksomheder.

1.500 flere studiepladser

Syddansk Universitet planlægger at oprette op imod 1.500 nye studiepladser i perioden 2024-2030. Det vil især være studiepladser inden for det naturvidenskabelige og teknologiske område, men også tiltrækning af andre nye, kortere eller længerevarende uddannelser skal efterprøves for at øge diversiteten og dermed tiltrækningskraften over for studerende.

2.500 flere boliger

Med vækstambitionen og målet om en øget bosætning til kommunen er der brug for flere attraktive boliger og byggegrunde til en bred målgruppe samt anden understøttende infrastruktur. Målet er indarbejdet i kommuneplanen, som sikrer rammerne for den lokale planlægning, og det skal indfries i perioden 2020-2030.

Den 5. største turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger

Målet er defineret i Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 og tager afsat i kommunens turismemæssige styrkepositioner: Kyst og vand, Vartegn samt Kultur og Historie. Åbningen af Nordborg Resort forventes at bidrage væsentligt til indfrielse af målet, og skal suppleres med en styrket indsats for erhvervsturisme med afsæt i styrkepositionen inden for energiteknologiske løsninger.

Blandt de 10 mest erhvervsvenlige kommuner i Danmark

Den lokale erhvervsservice skal fortsat udvikles, så Sønderborg Kommune placerer sig blandt de 10 mest erhvervsvenlige kommuner i Danmark, jf. DI's årlige undersøgelse af kommuners erhvervsvenlighed. Det skal medvirke til at fastholde og tiltrække flere virksomheder og iværksættere til kommunen.

Masterplanen bygger på syv temaer, der skal understøtte vækstambitionen og derigennem erhvervsudviklingen i Sønderborg Kommune frem mod 2030.

Her udgør bosætning et tværgående tema, der er en forudsætning for at opnå den ønskede vækst.

De syv temaer er:

1. **Bosætning**
2. **Uddannelse og Forskning**
3. **Arbejdskraft**
4. **Infrastruktur**
5. **Vækst i virksomheder**
6. **Nye virksomheder**
7. **Iværksætteri**

Potentialet for vækst og udvikling

Fra en klassisk industrikommune med lav vækst i udkanten af Danmark...

Sønderborg Kommune er en klassisk industrikommune med enkelte markedsledende virksomheder særligt inden for styrkepositionen inden for energiteknologiske løsninger. Kommunens placering i grænselandet, men langt fra danske storbyer, giver både udfordringer og muligheder.

Situationsbilledet i 2024 viser en lavere udvikling i antallet af nye jobs i den private sektor, færre virksomheder og iværksættere i forhold til landsgennemsnittet, og kun få virksomheder flytter til Sønderborg Kommune. Det er svært for virksomhederne at rekruttere kvalificeret arbejdskraft og med en negativ befolkningsudvikling er det nødvendigt at tiltrække, uddanne og fastholde arbejdskraft i kommunen.

Situationsbillede 2024

<p>Negativ befolkningsudvikling</p> <p>- 0,6%</p> <p>+3,1% i DK 2018-2023 (Danmarks Statistik)</p>	<p>Få erhvervsaktive i alderen 25-45 år</p> <p>41,5%</p> <p>49,5% i DK pr. 1.1.2024 (Danmarks Statistik)</p>	<p>Færre privatskabte arbejdspladser de sidste 10 år</p> <p>- 2.976</p> <p>I forhold til resten af DK 2013-2023 ("Jobindsats")</p>
<p>Iværksætteri</p> <p>Nr. 90 i DK</p> <p>Antal etablerede CVR numre pr. 1000 borgere i SK / 2023 (Experian)</p>	<p>Antal virksomheder med +1 medarbejder</p> <p>20,1 pr. 1.000 indb.</p> <p>27,5 pr. 1.000 indb. i DK 2023 (SVR / DUN & Bradstreet)</p>	<p>Antal af virksomheder med +10 medarbejdere</p> <p>3,5 pr. 1.000 indb.</p> <p>4,7 pr. 1.000 indb. i DK 2023 (SVR / DUN & Bradstreet)</p>

...til en bæredygtig kommune i vækst og udvikling

ProjectZero og målet om et CO₂-neutralt Sønderborg er omdrejningspunktet for erhvervsudviklingen i Sønderborg Kommune. Et fuldt udviklet økosystem inden for styrkepositionen omkring energiteknologiske løsninger med et inkubationsmiljø for iværksættere, et Living Lab og demonstratorium for kosteffektiv grøn omstilling, øget kapital og styrkede muligheder for forretningsudvikling skal danne grobund for den grønne vækst. Nye attraktive arbejdspladser skal skabes, og de bliver afgørende for at kunne tiltrække talent og arbejdskraft.

Det skal suppleres af den fremgang, som Sønderborg Kommune oplever i turismen i disse år, ikke mindst i kraft af etableringen af Hotel Alsik samt en ambitiøs eventindsats.

Dertil kommer, at Nordborg Resort forventes at trække endnu flere turister til området.

En styrket turisme med en handels- og servicesektor i vækst er også med til at øge Sønderborg Kommunes attraktivitet for potentielle tilflyttere.

Sønderborg Kommune skal opleves som en af Danmarks mest attraktive kommuner at bo, arbejde og studere i.

ProjectZero

Projekt Zero er et offentligt-privat partnerskab, som siden 2007 har arbejdet for et bæredygtigt Sønderborg-område i vækst og udvikling. Det er, som et af Byrådets fyrtårnsprojekter, højt prioriteret for at nå målet om et CO₂-neutralt Sønderborg i 2029 og derigennem skabe udvikling og vækst.

ProjectZero er et internationalt anerkendt brand, som trækker beslutningstagere fra hele verden til kommunen.

Sønderborg 2029 – et levende demonstratorium for grøn omstilling

Med ProjectZero som afsæt er processen med at skabe et Living Lab – et levende demonstratorium for grøn omstilling godt i gang i Sønderborg. Virksomhederne udvikler nye grønne løsninger på tværs af sektorer, og det udgør grundlaget for etableringen af et grønt energisystem, hvor ressourcer kan bruges og genbruges på en intelligent og kosteffektiv måde.

Der er og vil fortsat blive gennemført massive grønne investeringer i fjernvarme, biogasanlæg, vindmølleparken Lillebælt Syd og fremtidig produktion af bæredygtige brændstoffer. Over hele kommunen skabes forudsætningerne for, at virksomhederne kan fremvise deres løsninger til den grønne omstilling.

Et udstillingsvindue i verdensklasse

Med et demonstratorium for grøn omstilling trækker Sønderborg allerede i dag beslutningstagere til fra hele verden – og potentialet er endnu større. De grønne løsninger skal fungere som et udstillingsvindue, hvor virksomheder inden for styrkepositionen får en unik mulighed for at invitere kunder og beslutningstagere til og fremvise, hvordan løsningerne kan implementeres i andre dele af verden. Dermed styrkes virksomhedernes muligheder for salg og vækst.

En bæredygtig kommune i vækst og udvikling

Mål 2030:
77.000 borgere
2.000 nye arbejdspladser

2024

Klassisk industrikommune med enkelte markedsledende virksomheder, særligt inden for energieffektivitet og mekatronik.

Negativ befolkningsudvikling med flere ældre og en lavere andel i den erhvervsaktive alder.

Rekrutteringsudfordringer, som er med til at begrænse virksomhedernes muligheder for vækst.

Lavere udvikling i antallet af nye jobs i den private sektor i forhold til landsgennemsnittet.

Lav andel af nye iværksætter-virksomheder i forhold til landsgennemsnittet.

Få virksomheder flytter til og etablerer sig i kommunen.

Færre virksomheder end i sammenlignelige kommuner.

Fokusområder

- Et bredt uddannelsesstilbud
- Offentlig-private partnerskaber
- Tiltrækning af arbejdskraft
- Living Lab og kommercialisering af ProjectZero
- Styrkelse af iværksætttermiljøer
- Vækst i eksisterende virksomheder
- Udbygget infrastruktur
- Attraktive boliger
- Levende by- og handelsmiljøer
- Branding

2030

Positiv befolkningstilvækst – Sønderborg Kommune er en af Danmarks mest attraktive kommuner at bo, arbejde og studere i.

Sønderborg Kommune er internationalt kendt og anerkendt for ProjectZero og titlen som "The Global Capital of Energy Efficiency". Det tjener som inspiration for resten af verden og skaber vækst og arbejdspladser i virksomheder.

Der er skabt et førende grønt virksomheds-økosystem på erhvervsområdet inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger, hvor virksomhederne kan demonstrere og sælge løsninger til hele verden. Det tiltrækker talent, arbejdskraft og virksomheder og medfører iværksætteri, øget kapital, forretningsudvikling og en styrket vækst.

Den grønne spydspids er suppleret af en turisme-, handels- og servicesektor i vækst. Det er med til at styrke Sønderborg Kommunes attraktivitet som turisme- og bosætningskommune.

Syv temaer

Tema 1: Bosætning

Mål: 77.000 borgere i 2030

Målsætning: Positiv befolkningstilvækst – Sønderborg Kommune er en af Danmarks mest attraktive kommuner at bo, arbejde og studere i.

En tværgående og sammenhængende bosætningsindsats er en forudsætning for at kunne tiltrække arbejdskraft og dermed skabe vækst og udvikling i hele kommunen. Sønderborg Kommune arbejder sammen med GOTO Sønderborg på at styrke bosætningen til kommunen og en øget demografisk balance på tværs af alder og køn. Potentialet for tiltrækning af nye borgere vurderes at være størst blandt målgrupperne:

- **Studerende:** Flere studerende søger mod Sønderborg, og Syddansk Universitet oplever en væsentlig fremgang i optaget i disse år. Det er vigtigt, at de fastholdes i kommunen efter endt uddannelse.
- **Tilbageflyttere:** Flere vender efter endt uddannelse og ved familiestiftelse tilbage til kommunen. Det er vigtigt, at de kan finde den efterspurgte bolig og opfatter Sønderborg Kommune som attraktiv for børnefamilier. For mange har det også stor betydning, at de selv har oplevet kommunen som et godt sted at vokse op.
- **Udenlandsk arbejdskraft:** Borgere fra andre lande bidrager med vigtig arbejdskraft til kommunens virksomheder, og særligt ses en stigende tilflytning fra tyske borgere. Flere flytter til efter at have været turister i området.

Samtidigt skal det være mere attraktivt at blive boende i kommunen for de unge, som har lyst til det. Her er det afgørende med gode muligheder inden for uddannelser og job samt attraktive boliger og et rigt kulturliv.

Bosætningshjulet

En række parametre er afgørende for kommunens bosætningsindsats:

Bolig og Infrastruktur

Attraktive boliger og byggegrunde i by og på land kan tiltrække nye borgere. Det gælder også for nye alternative boformer, der indbyder til fællesskaber i og på tværs af aldersgrupper. Med målet i Kommuneplanen 2023-2035 om at etablere 2.500 nye boliger frem mod 2030 er grundlaget skabt.

Job

Gode jobmuligheder for både faglærte og højtuddannede inden for en række brancher er afgørende for tiltrækningen af erhvervsaktive tilflyttere. En styrkelse af iværksættermiljøer og understøttelse af vækst i lokale virksomheder kan bidrage dertil, ligesom partnerjob-ordningen kan tiltrække hele familier. Sprogforløb er centrale ved tiltrækningen af udenlandsk arbejdskraft.

Uddannelse

Et bredt uddannelsesudbud, herunder masteruddannelser, styrker muligheden for at tiltrække studerende.

Hertil kommer tilbud om studiejob, jobgaranti, attraktive studieboliger samt tilgængelig kollektiv transport. Endelig spiller Sønderborg by og studiemiljøet en stor rolle.

Dagtilbud og Skole

Kvalitet i dagtilbud og kommunens folkeskoler styrker muligheden for at kunne trække børnefamilier til området. I 2024 indledtes 'Skolernes årti' med udvikling af folkeskolerne i forhold til klimasikring, nye læringsmiljøer, kompetenceudvikling og styrkelse af den praksisnære undervisning. Kommunens dagtilbud er kendetegnet af en høj normering og høj faglighed med mere end 80 pct. uddannet pædagogisk personale.

Kultur og Fritid

Et varieret og inkluderende kulturliv med oplevelser, aktiviteter og fællesskaber er afgørende for at tiltrække og fastholde borgere i alle aldersgrupper.

Events, kulturtilbud og fritidsliv skal være attraktive for de målgrupper, som kommunen vil tiltrække, fx unge, studerende og børnefamilier.

For udenlandske tilflyttere kan foreningslivet og frivillige fællesskaber være afgørende for tilknytningen til området.

Sundhed

I hele landet ses udfordringer med lægedækningen i lokalområder, og det slår også igennem i Sønderborg Kommune. Der er etableret flere sundhedshuse i kommunen, hvor centrale sundhedstilbud samles under samme tag. Den kritiske infrastruktur med god adgang til læge og sygehus vægter højt for de fleste borgere og er derfor også et vigtigt perspektiv i bosætningsindsatsen.

Bæredygtighed

Sønderborg Kommune har sat fokus på den bæredygtige udvikling i hele kommunen, hvor ProjectZero og målet om et CO₂-neutralt Sønderborg i 2029 står helt centralt. Det ses også i arbejdet som UNESCO Sustainable Learning City og

et gennemgående fokus på at efterleve de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Det skal bruges aktivt i tiltrækningen af nye borgere, som ønsker at leve bæredygtigt.

Natur og omgivelser

Naturen i Sønderborg Kommune trækker både turister og tilflyttere til området. Med 251 km kyststrækning og store skove og naturområder fordelt over hele kommunen er der gode muligheder for at bo tæt på naturen. Det er et aktiv for området og et vigtigt element i markedsføringen af Sønderborg Kommune. I kommunens byer udvikles levende by- og handelsmiljøer.

Strategiske indsatser

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Styrke markedsføringen af Sønderborg Kommune i samarbejde med GOTO Sønderborg med fokus på målgrupperne studerende, tilbageflyttere og udenlandsk arbejdskraft.
- Arbejde med en styrket bosætningsindsats, der inddrager kommunens forvaltninger og eksterne samarbejdspartnere i et helhedsorienteret perspektiv.
- Udvikle kulturtilbud og events, som styrker unge- og studielivet i kommunen og er med til at gøre Sønderborg til en mere attraktiv by at være ung og studerende i.
- Styrke koblingen mellem turismeindsatsen og arbejdet med at trække flere borgere til kommunen.
- Arbejde målrettet med at fastholde tilflyttere i kommunen med en større inddragelse af foreninger, udviklingsfora, landsbylaug mv.

Tema 2: Uddannelse og forskning

Mål: 1.500 nye studiepladser i 2030

Målsætning: Sønderborg skal være den bedste uddannelsesby i Sydjylland med stærke partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner, kommune og erhvervsliv.

Sønderborg Kommune har sammen med både erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner arbejdet målrettet med at styrke mulighederne for uddannelse og forskning. Dette med et stærkt fokus rettet mod at sikre kvalificeret arbejdskraft til de lokale virksomheder og udvikling af styrkepositionen omkring energiteknologiske løsninger. Det betyder, at der er i dag – med universitet som det centrale omdrejningspunkt – er skabt et godt grundlag for en fortsat styrkelse af sammenhængen mellem uddannelsesområdet og erhvervslivet.

Det kalder på et endnu tættere samarbejde mellem virksomhederne og uddannelsesinstitutionerne om at uddanne arbejdskraft til de lokale virksomheder og skabe et startup-miljø omkring universitetet.

Hvad står vi på?

- Et voksende udbud af uddannelser og studiepladser på Syddansk Universitets campus i Sønderborg samt flere erhvervsrettede uddannelser med Erhvervsakademi SydVest (EAV), EUC og en Maskinmesteruddannelse i Sønderborg.
- En væsentlig vækst i antallet af studerende i de senere år, særligt på universitetet. Specielt er mange udenlandske studerende kommet til byen.

- En stor satsning på at udvikle universitet gennem offentligt-private partnerskaber med Center for Industriel Elektronik (CIE), Center for Industriel Mekanik (CIM) og Center for Industriel Software (CIS).
- Projektet ”Flere i erhvervsuddannelse i Sønderborg” med formålet om at udvikle og implementere nytænkende indsatser, som sikrer, at flere unge og voksne gennemfører en erhvervsuddannelse.
- Et styrket Uddannelsesstrategisk Råd med repræsentanter på tværs af Byrådet og de lokale uddannelsesinstitutioner.

Uddannelsesstrategisk Råd

Uddannelsesstrategisk Råd er det centrale organ, hvor Sønderborg Kommune sammen med uddannelsesinstitutionerne sætter den strategiske retning for udviklingen af uddannelsesområdet. Det sker med afsæt i visionen *Sønderborg skal være den bedste uddannelsesby i Sydjylland*.

Der er defineret tre fokusområder for arbejdet:

- Tiltrække og fastholde uddannelser og studerende
- Det gode studieliv, trivsel og studieboliger
- Gode overgange mellem skole, uddannelse og job

Strategiske indsatser

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Med Uddannelsesstrategisk Råd som platform arbejde med at tiltrække flere uddannelser til Sønderborg Kommune, som kan være med til at skabe en større bredde i uddannelsesudbuddet og dermed understøtte tiltrækningen af flere studerende på tværs af køn. Det kan være inden for humaniora, samfundsvidenskab samt hotel- og serviceområdet.
- Sikre at alle studerende får en tilknytning til det lokale erhvervsliv gennem øgede muligheder for praktikker, studiejob samt en styrkelse af iværksætteri og anvendt forskning målrettet erhvervslivet. Afsættet er samarbejde og partnerskaber mellem kommune, Sønderborg Vækstråd, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og øvrige partnere.
- Skabe grundlaget for etableringen af nye studieboliger i Sønderborg by og samarbejde med investorer om at realisere boligerne.
- Udvikle Sønderborg by til en attraktiv studieby med et mangfoldigt by- og kulturliv, hvor studerende kan mødes og opnå tilknytning til byen, blandt andet gennem en styrkelse af aktiviteterne i ungdomskulturhuset Mejeriet.
- Understøtte at de lokale virksomheder får adgang til den nødvendige faglærte arbejdskraft gennem attraktive erhvervsuddannelsesmiljøer, der tiltrækker studerende fra ind- og udland.

Tema 3: Arbejdskraft

Mål: Virksomhederne har adgang til højtuddannet og faglært arbejdskraft.

Målsætning: Tiltrækning af arbejdskraft med afsæt i virksomhedernes behov gennem en målrettet bosætningsindsats og fastholdelse af studerende i kommunen.

Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft er en udfordring på tværs af brancher i Sønderborg Kommune. Det gælder både højtuddannet og faglært arbejdskraft, og flere virksomheder har svært ved at besætte ledige stillinger. Med målet om 2.000 flere arbejdspladser i kommunen i 2030 er der behov for at tiltrække flere erhvervsaktive til kommunen. Her er studerende en central målgruppe, ligesom udenlandsk arbejdskraft er et nødvendigt bidrag til vækst i virksomhederne.

Sønderborg Kommune har fokus på at understøtte virksomhederne i tiltrækningen og rekrutteringen af arbejdskraft, og der er igangsat indsats i Jobcentret og Tilflytterservice. Fundamentet for tiltrækning af flere borgere til kommunen er skabt gennem partnerskabet omkring GOTO Sønderborg.

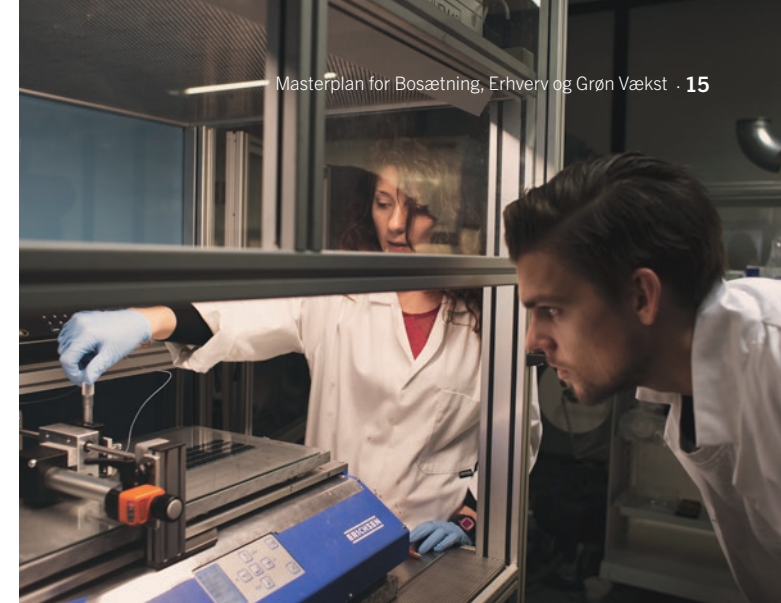
Hvad står vi på?

- Et stærkt samarbejde mellem Sønderborg Kommune og GOTO Sønderborg om markedsføring af kommunen. Indsatsen koordineres i samarbejde med erhvervslivet med et centralt fokus på at udbrede kendskabet til hele kommunen.

- Etablering af jobgaranti for ingeniørstuderende gennem samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og de lokale virksomheder med henblik på at fastholde de studerende i kommunen efter endt uddannelse.
- 4-partsaftalen ”Sønderborg i arbejde”, hvor der er skabt en stærk alliance mellem Sønderborg Kommune, virksomhederne, de faglige organisationer og lokale uddannelsesinstitutioner, som skal sikre virksomhederne den fornødne arbejdskraft med de rette kompetencer – nu og fremtiden.
- Partnerjob-ordningen, som sikrer medfølgende partnere jobsparring med fokus på fastholdelse af hele familien. Dertil kommer tilbud om jobsparring til potentielle tilflyttere.

Sådan bliver vi Danmarks bedste jobcenter:

- Vi vil være virksomhedernes foretrukne rekrutteringspartner
- Vi uddanner til fremtidens arbejdsmarked og sikrer kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne
- Vi hjælper virksomhederne med at forebygge fravær og holde på deres medarbejdere

Strategiske indsats

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Arbejde målrettet med markedsføringen af Sønderborg Kommune med fokus på at tiltrække flere borgere i den erhvervsaktive alder i samarbejde med GOTO Sønderborg. De primære målgrupper er studerende, tilbageflyttere og udenlandsk arbejdskraft.
- Fastholde flere studerende i kommunen efter endt uddannelse gennem et tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner og lokale virksomheder.
- Holde fokus på at skabe Danmarks bedste jobcenter, som er med til at sikre, at flest mulige borgere bliver en aktiv del af arbejdsfællesskabet og dermed bidrager til vækst i kommunen.
- Understøtte tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft i virksomhederne i et samarbejde på tværs af Tilflytterservice og jobcentret.
- Styrke indsatsen for at uddanne faglært arbejdskraft til virksomhederne.

Tema 4: Infrastruktur

Mål: 2.500 nye boliger i 2030 og kapacitet til fortsat erhvervsudvikling.

Målsætning: Kommunen skal være en attraktiv bosætningskommune for borgere og virksomheder. Infrastrukturen skal understøtte tiltrækningen af nye virksomheder og vækst i eksisterende.

Med en vækstambition om, at Sønderborg Kommune skal være *”En bæredygtig kommune i vækst og udvikling”* er der behov for at prioritere en understøttende infrastruktur, som gør det attraktivt at drive virksomhed i kommunen. Det kræver blandt andet, at der er adgang til erhvervsarealer, fibernet og vedvarende energi samt transportmuligheder, der gør det nemt at komme til og fra kommunen.

I tiltrækningen af arbejdskraft til området er attraktive boliger og byggegrunde en forudsætning, og der er behov for flere boliger – særligt i og omkring Sønderborg. På samme måde er adgangen til kommunen afgørende for virksomhedernes rekruttering af den nødvendige arbejdskraft. Planerne for udviklingen af Sønderborg Lufthavn og arbejdet med en Als-Fyn forbindelse giver unikke muligheder for at øge virksomhedernes adgang til arbejdskraft og tiltrække flere studerende til området.

Hvad står vi på?

- Etablering af nye boliger er højt prioriteret i forbindelse med byudviklingen. Med Kommuneplanen 2023-2035 er planen lagt for etableringen af 2.500 flere boliger frem mod 2030 på tværs af hele kommunen.
- Erhvervsområder ved Porten og Sønderborg Nord står klar med nem adgang for virksomhederne til Sønderborg-

motorvejen og Sønderborg Lufthavn. Erhvervsgrunde er tilgængelige på tværs af kommunen, og i Kommuneplanen 2023-2035 er der udlagt nye arealer til erhverv i Sønderborg Nord og Ragebøl.

- En plan for udvikling og fremtidssikring af Sønderborg Lufthavn, hvor lufthavnen ombygges og renoveres gennem flere etaper. Det sker i et partnerskab mellem kommune og erhvervsliv med målet om at skabe grobund for øget aktivitet og nye muligheder for erhvervsliv og turismeaktører.
- Kontinuerlig etablering af vedvarende energianlæg og infrastruktur gennem arbejdet med ProjectZero, der understøtter virksomhedernes konkurrencekraft og udviklingsmuligheder. I Kommuneplan 2023-2035 er der udlagt 10 nye perspektivområder til solenergi og vindmøller.
- En fælles ambition på tværs af kommune og erhvervsliv om at arbejde på realiseringen af en Als-Fyn forbindelse, der på sigt rummer et stort vækstpotentiale for Sønderborg Kommune, Sønderjylland og Fyn.

ProjectZero

ProjectZero og målet om et CO₂-neutralt Sønderborg 2029 skal gå hånd i hånd med satsningen på at understøtte en grøn erhvervsudvikling, som skal fremtids sikre virksomheder og arbejdspladser i Sønderborg Kommune. ProjectZeros Masterplan2029 beskriver vejen til målet, der tager afsæt i fire områder:

- Energieffektivisering og elektrificering i boliger og erhverv
- Konvertering til eldrevne personbiler og tung transport
- Store anlægsinvesteringer i biogasproduktion, vindmølle- og solparker, grønne brændstoffer til tung transport (PtX) og grøn fjernvarme
- Sektorkobling

Strategiske indsatser

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Skabe grundlaget for etableringen af 2.500 nye boliger på tværs af hele kommunen og samarbejde med private investorer.
- Udvikle attraktive erhvervsarealer, som muliggør vækst i eksisterende virksomheder og trækker nye virksomheder til.
- Realisere udviklingsplanerne for Sønderborg Lufthavn og derigennem en styrket national og international adgang til Sønderborg-området.
- Øge virksomhedernes adgang til arbejdskraft med afsæt i udvikling af en styrket offentlig transport, Sønderborg Lufthavn og ambitionen om en Als-Fyn forbindelse.
- Understøtte realiseringen af ProjectZero og et CO₂-neutralt Sønderborg 2029 med afsæt i planerne for udvikling af vedvarende energianlæg og infrastruktur, der understøtter grøn forsyning, virksomhedernes konkurrencekraft og omstillingen til Grøn Transport.

Tema 5: Vækst i virksomheder

Mål: 2.000 flere arbejdspladser i 2030

Målsætning: Sønderborg Kommune er blandt de 10 mest erhvervsvenlige kommuner i Danmark.

Analysen af erhvervsudviklingen i Sønderborg Kommune viser, at væksten i de lokale virksomheder især skal findes blandt de store markedsledende globale virksomheder. Det betyder, at der samlet set er skabt færre arbejdspladser hos virksomhederne i Sønderborg Kommune sammenholdt med udviklingen på landsplan.

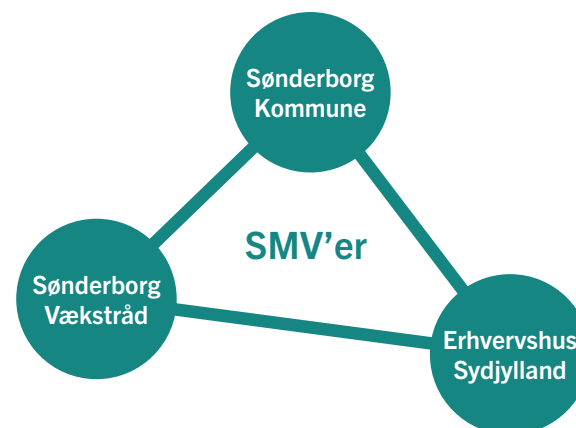
En øget vækst, også i små og mellemstore virksomheder (SMV'er), er nødvendig for at nå målet om 2.000 flere arbejdspladser i 2030 – og det kræver, at potentialet blandt de eksisterende SMV'er i kommunen understøttes yderligere. Det kalder på en prioriteret og koordineret erhvervsfremmeindsats, hvor der arbejdes målrettet med at understøtte virksomhedernes vækstmuligheder gennem adgang til viden, kvalificeret arbejdskraft og kapital. Ligesom hjemtagning af værdikæder til lokale virksomheder skal understøttes. Vækst i virksomheder forventes at bidrage med op imod 400-600 nye arbejdspladser.

Hvad står vi på?

- En placering som nr. 16 i 2023 i DI's undersøgelse af lokalt erhvervs-klima.
- Løbende dialog om erhvervsudvikling mellem lokale virksomheder og politikere blandt andet gennem fællesmøder i byrådssalen, virksomhedsbesøg og diverse erhvervsarrangementer.

- En indgang for erhvervslivet til Sønderborg Kommune via Erhvervsservice, der sikrer koordinering og smidige arbejds-gange for virksomhederne.
- Sønderborg Vækstråd som lokalt bindeled mellem virksomheder og det danske erhvervsfremmesystem – med særligt fokus på vækstparate virksomheder inden for Sønderborgs industrielle styrkepositioner.
- En samlet erhvervsfremmeindsats, der er forankret i samarbejdet mellem Erhvervshus Sydjylland, Sønderborg Vækstråd og Sønderborg Kommune.
- Potentiale for en styrket erhvervsturismeindsats, der kan generere udvikling og vækst i lokale virksomheder.

Strategiske indsatser

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Styrke Sønderborg Vækstråds rolle som indgang til erhvervsfremmesystemet for virksomheder på tværs af alle brancher.
- Sikre lokale virksomheder en stærk og sammenhængende erhvervsfremmeindsats på tværs af Sønderborg Vækstråd, Erhvervshus Sydjylland og Sønderborg Kommune, der understøtter en jobvækst over landsgennemsnittet i små og mellemstore virksomheder (SMV'er).
- Styrke SMV'er inden for grønne løsninger og forretnings- og vækstmuligheder gennem arbejdet i ProjectZero.
- Arbejde med at indfri kommunens store potentiale inden for erhvervsturisme i samarbejde med Destination Sønderjylland.
- Etablere indsatser og strukturer, der placerer Sønderborg i top-10 i DI's undersøgelse af lokalt erhvervs-klima.

Tema 6: Nye virksomheder

Mål: 2.000 flere arbejdspladser i 2030

Målsætning: Et førende grønt virksomhedskosystem inden for energiteknologiske løsninger og en turismesektor i vækst skal tiltrække talent, arbejdskraft, forretning og virksomheder til kommunen.

Virksomheder skaber arbejdspladser, tiltrækker arbejdskraft og bidrager til vækst, bosætning og velfærd. Sønderborg Kommune har med sin placering i den sydlige del af Danmark oplevet udfordringer med at trække nye virksomheder til kommunen, hvilket har medvirket til, at udviklingen i antallet af nye arbejdspladser i kommunen er under landsgennemsnittet. Med et potentiale i etablering af nye virksomheder gennem en styrket iværksætterindsats og hjemtagning af værdikæder til kommunens virksomheder kan nye virksomheder opstå og tiltrække flere.

Sønderborg Kommune blev i forbindelse med IEA-konferencen i 2022 udråbt til at være "The Global Capital of Energy Efficiency" med afsæt i arbejdet med ProjectZero. Den anerkendelse skal anvendes aktivt i fortællingen om Sønderborg.

Med ProjectZero og kommunens styrkeposition inden for energiteknologiske løsninger er der grobund for at udvikle et førende grønt virksomhedskosystem på erhvervsområdet inden for styrkepositionen. Det kan tiltrække virksomheder, forretning og arbejdskraft til området. Suppleret med en turismesektor i vækst skal det bidrage til at nå målet om 2.000 flere arbejdspladser i 2030. Nye virksomheder forventes at bidrage med op imod 300-500 nye arbejdspladser.

Hvad står vi på?

- En plan for at udvikle Sønderborg Kommune til et demonstratorium for omkostningseffektiv grøn omstilling inden for styrkepositionen, hvor virksomheder kan udvikle og demonstrere løsninger i samarbejde. Det tiltrækker og inspirerer beslutningstagere og virksomhedsrepræsentanter fra hele verden.
- Markedsledende virksomheder inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger, som er med at tiltrække talent og mindre virksomheder til området som leverandører og samarbejdspartnere.
- Internationale konferencer, der fastholder Sønderborgs internationale position som førende kommune inden for kosteffektiv grøn omstilling.
- Et universitet, som med Center for Industriel Elektronik (CIE), Center for Industriel Mekanik (CIM) og Center for Industriel Software (CIS), udgør et stærkt forskningsmiljø og er med til at uddanne arbejdskraft til de lokale virksomheder.
- Et stærkt samarbejde med erhvervslivet omkring udviklingen af kommunens erhvervs miljø. Rammerne skabes gennem offentlige og private partnerskaber.
- Etableringen af Nordborg Resort med åbning i 2025 – en vækstmotor for turismeudviklingen i hele kommunen, der forventes at trække nye virksomheder i turisme- og handelsbranchen til.

Færre virksomheder i kommunen end på landsplan

- I 2023 var der på landsplan godt 28 virksomheder pr. 1.000 indbyggere med mere end 1 medarbejder. I Sønderborg Kommune var der knap 21.
- I 2023 var der på landsplan knap 5 virksomheder pr. 1.000 indbyggere med mere end 10 medarbejdere. I Sønderborg Kommune var der knap 4.

Strategiske indsatser

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

- Gennemføre en analyse, der skal sikre en dybdegående beskrivelse af kommunens erhvervsmæssige styrkeposition inden for energi teknologiske løsninger og danne grobund for en stryket sammenhængende indsats.
- Arbejde strategisk med tiltrækningen af virksomheder og arbejdspladser til kommunen gennem samarbejder og partnerskaber på tværs af kommune og erhvervsliv.
- Udvikle et førende grønt virksomhedskosystem inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger, der kan danne grundlag for, at virksomhederne i Sønderborg Kommune kan positionere sig, sælge løsninger og trække nye virksomheder til kommunen. I den forbindelse skal erhvervsturisme anvendes som et aktivt redskab.
- Anvende åbningen af Nordborg Resort som en motor for iværksætter og tiltrækning af nye virksomheder inden for turisme- og handelsbranchen.
- Styrke det strategiske og tværgående samarbejde i Sønderjylland og på tværs af grænsen i forhold til tiltrækningen af virksomheder til hele området.

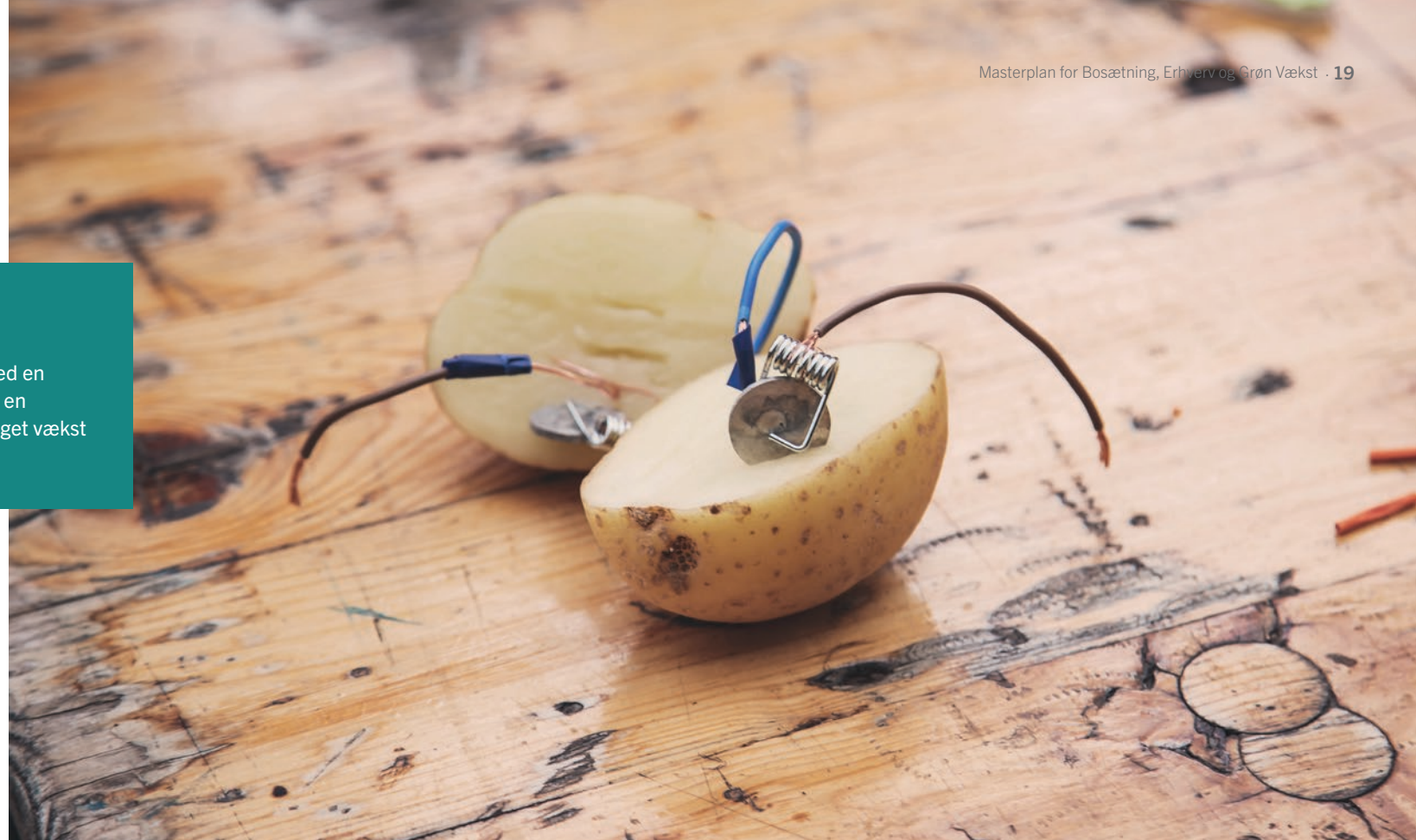
Tema 7: Iværksætteri

Mål: 2.000 flere arbejdspladser i 2030

Målsætning: Sønderborg skal være på niveau med en universitetsby, når det gælder iværksætteri – og en styrket iværksætterindsats skal understøtte en øget vækst og udvikling i kommunen.

Sønderborg Kommune er i dag udfordret af at have et lavere niveau af iværksætteri end i resten af Danmark. Dette på trods af den udvikling, der ses på universitetet. Med antallet af nyetablerede CVR-numre i 2023 vurderes Sønderborg Kommune at være på niveau med en landkommune, når det gælder iværksætteri. Det er kritisk for Sønderborg Kommunes fremtidige erhvervsstruktur og kalder på handling gennem en styrket iværksætterindsats.

Et stærkt iværksætttermiljø rummer et stort potentiale og kan føre til jobskabelse, økonomisk vækst og tiltrækning af talent. Det er nødvendigt for at nå målet om 2.000 flere arbejdspladser frem til 2030. En styrket iværksætterindsats forventes at kunne bidrage med væsentligt flere arbejdspladser frem for en satsning på tiltrækning af virksomheder udefra. Cirka 700-900 nye arbejdspladser forventes at komme fra iværksætteri.

En styrket strategisk indsats for iværksætteri kræver investeringer inden for:

1. Iværksætteri i bredden inden for alle brancher

Bred understøttelse af startups
inden for alle brancher

Sønderborg Vækstråd

2. Iværksætteri i dybden

med afsæt i styrkepositionen inden for energiteknologiske løsninger

Start-up økosystem omkring
vækstiværksættere inden for
energiteknologiske løsninger

Partnerskab mellem
erhvervsliv og universitet

Investorplatform for startups med
potentiale for skalering

Samarbejde med investorer om cases
på kommercielle vilkår

Hvad står vi på?

- En styrkeposition inden for energiteknologiske løsninger, der er drevet af den grønne omstilling på globalt niveau og arbejdet med ProjectZero. Lokale virksomheder har specialiseret sig inden for områderne energieffektivitet, energilagring og energiproduktion, og uddannelser og forskning på universitetet understøtter styrkepositionen.
- En iværksætterindsats forankret i Sønderborg Vækstråd, hvor fokus har været på at understøtte iværksættere med vækstpotentiale inden for industriel produktion, elektronik, mekanik, digitalisering og bæredygtighed.
- Et universitet med et stigende optag af studerende og stærke faglige retninger inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger.
- Et stærkt samarbejde på tværs af universitetet, erhvervslivet og kommunen om blandt andet udviklingen af universitetet.
- Kommunens turismesatsning med Nordborg Resort og målet om en placering som den 5. største turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger. Det har potentiale til at blive en løftestang for en styrket iværksætterindsats i bredden.

Strategiske indsats

Med Masterplanen som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører:

1. Iværksætter i bredden

- Styrke en samlet iværksætterindsats i regi af Sønderborg Vækstråd med fokus på at understøtte iværksætteri i bredden. Indsatsen skal sikre, at iværksættere inden for alle brancher, også turisme, har mulighed for støtte og vejledning til videreudvikling.
- Skabe rammerne for udvikling af iværksættermiljøer, hvor iværksættere kan mødes og sparre på tværs af brancher.
- Arbejde med en styrket kobling mellem iværksætteri og dagtilbud og skole, så børn allerede i en tidlig alder stimuleres til kreativ tænkning og får kendskab til mulighederne for iværksætteri. Med konkrete projekter skal der arbejdes på at styrke fødekæden for iværksætteri.
- Igangsætte konkrete projekter og undervisningsforløb på ungdomsuddannelserne – i tæt samarbejde med uddannelsesinstitutionerne – der bygger oven på arbejdet i grundskolerne og er med til at styrke fødekæden for iværksætteri.

2. Iværksætteri i dybden

- Etablere et partnerskab på tværs af universitet, erhvervsliv og kommune som udgangspunkt for etableringen af et start-up økosystem for vækstiværksættere inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger. Udgangspunktet er en tæt forankring omkring universitetet.
- Skabe grundlaget for udviklingen af en investorplatform, der skal understøtte startups med potentiale for skalering – med risikovillig kapital og forretningsforståelse.
- Udnytte potentialet for at styrke iværksætterindsatsen med spin-offs fra eksisterende virksomheder inden for styrkepositionen med energiteknologiske løsninger.

Fra ambition til handling – med strategiske indsatser skal målene nås i fællesskab

Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst beskriver de strategiske indsatser og pejlemærker, der skal medvirke til at nå målene og indfri vækstambitionen for bosætning og erhverv i Sønderborg Kommune. Det kræver involvering på tværs af de politiske fagudvalg, ligesom indsatsen skal understøttes på tværs af kommunens forvaltninger.

Indsatserne skal løftes i fællesskab – gennem forpligtende partnerskaber og samarbejder.

Masterplanen bygger oven på de eksisterende partnerskaber med ProjectZero, GOTO Sønderborg og Sønderborg Vækstråd, og

disse udgør en central ramme for de indsatser og handlinger, der skal være med til at sikre indfrielse af mål og ambitioner. Ligeledes kan der være behov for at indlede nye strategiske og tværgående samarbejder.

Implementeringen af masterplanen sker gennem dynamiske handleplaner, der udarbejdes i et samarbejde mellem kommune, partnere, erhvervsliv og andre aktører. Sønderborg Kommune sætter sig i front for den overordnede koordinering af arbejdet med implementeringen af masterplanen med henblik på at sikre kontinuitet og et tæt og forpligtende samarbejde med de centrale samarbejdspartnere.

Masterplanen baserer sig på blandt andet følgende analyser og datagrundlag:

- Bo-, leve- og erhvervsvilkår i Sønderborg Kommune. Hildebrandt og Brandi. 2022
- Sønderborg 2040. Kvalitativ midtvejs-status på Monitrorapporten. SDU. December 2023
- Analysen "Den samfundsøkonomiske værdi af 5.000 indbyggere i Sønderborg i 2030". Deloitte, 2023
- Analyse ved Mikkel Christoffersen om iværksætter i Sønderborg Kommune. Marts 2024
- Analyse til kortlægning af tyske tilflyttere. 2024. Teknologisk Institut
- Analyse af turismepotentialet i Sønderborg Kommune. Orange Elevator. 2023
- Danmark i morgen. McKinsey. 2023
- Analyse af megatrends og deres betydning for danske SMV'er. IRIS Group for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. 2023
- ProjectZero Masterplan2029

Strategiske indsatser 2024-2030

Med Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst som afsæt vil Sønderborg Kommune i samarbejde med partnere, erhvervsliv og øvrige aktører arbejde for at indfri vækstambitionen ved at:

Tema 1: Bosætning

- Styrke markedsføringen af Sønderborg Kommune i samarbejde med GOTO Sønderborg.
- Arbejde med en styrket bosætningsindsats i et helhedsorienteret perspektiv.
- Udvikle kulturtilbud og events, som styrker unge- og studielivet i kommunen.
- Styrke koblingen mellem turismeindsatsen og arbejdet med at trække flere borgere til kommunen.
- Arbejde målrettet med at fastholde tilflyttere til kommunen.

Tema 2: Uddannelse og forskning

- Med Uddannelsesstrategisk Råd som platform arbejde med at tiltrække flere uddannelser til kommunen.
- Sikre at alle studerende får en tilknytning til det lokale erhvervsliv. Afsættet er samarbejde og partnerskaber mellem kommune, erhvervsliv og universitet.
- Skabe grundlaget for nye studieboliger i Sønderborg by.
- Udvikle Sønderborg by til en attraktiv studieby med et mangfoldigt by- og kulturliv.
- Sikre at de lokale virksomheder får adgang til den nødvendige faglærte arbejdskraft.

Tema 3: Arbejdskraft

- Arbejde målrettet med markedsføringen af Sønderborg Kommune.
- Fastholde flere studerende i kommunen efter endt uddannelse.
- Have Danmarks bedste jobcenter, der bidrager til udvikling og vækst i kommunen.
- Understøtte tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft i virksomhederne.
- Styrke indsatsen for at uddanne faglært arbejdskraft til virksomhederne.

Tema 4: Infrastruktur

- Skabe grundlaget for etableringen af 2.500 nye boliger på tværs af hele kommunen.
- Udvikle attraktive erhvervsarealer som muliggør vækst i eksisterende virksomheder og tiltrækker nye.
- Realisere udviklingsplanerne for Sønderborg Lufthavn.
- Øge virksomhedernes adgang til arbejdskraft med afsæt i udvikling af en styrket offentlig transport, Sønderborg Lufthavn og ambitionen om en Als-Fyn forbindelse.
- Understøtte realiseringen af ProjectZero Masterplan2029 som fundament for erhvervsudvikling og tiltrækning af virksomheder.

Tema 5: Vækst i virksomheder

- Styrke Sønderborg Vækstråds rolle som indgang til erhvervsfremmesystemet for virksomheder på tværs af alle brancher.
- Sikre lokale virksomheder en stærk og sammenhængende erhvervsfremmeindsats, der understøtter en jobvækst over landsgennemsnittet.
- Styrke SMV'er inden for grønne løsninger og forretnings- og vækstmuligheder gennem arbejdet i ProjectZero.
- Arbejde med at indfri kommunens store potentiale inden for erhvervsturisme i samarbejde med Destination Sønderjylland.
- Etablere indsatser og strukturer, der placerer Sønderborg i top-10 i DI's undersøgelse af lokalt erhvervsklima.

Tema 6: Nye virksomheder

- Gennemføre en analyse, der skal sikre en dybdegående beskrivelse af kommunens erhvervsmæssige styrkeposition.
- Arbejde strategisk med tiltrækningen af virksomheder og arbejdspladser til kommunen.
- Udvikle et førende grønt økosystem inden for energieffektive og bæredygtige løsninger. I den forbindelse skal erhvervsturisme anvendes som et aktivt redskab.
- Anvende åbningen af Nordborg Resort som en motor for at tiltrække nye virksomheder.
- Styrke det strategiske og tværgående samarbejde i Sønderjylland og på tværs af grænsen.

Tema 7: Iværksætteri

1. Iværksætteri i bredden

- Styrke en samlet iværksætterindsats i regi af Sønderborg Vækstråd med fokus på at understøtte iværksætteri i bredden.
- Skabe rammerne for udvikling af iværksætttermiljøer, hvor iværksættere kan mødes og sparre på tværs af brancher.
- Arbejde med en styrket kobling mellem iværksætteri og dagtilbud og skole, så børn allerede i en tidlig alder stimuleres til kreativ tænkning og iværksætteri.
- Igangsætte konkrete projekter og undervisningsforløb på ungdomsuddannelserne, som bygger oven på arbejdet i grundskolerne og er med til at styrke fødekæden for iværksætteri.

2. Iværksætteri i dybden

- Etablere et partnerskab på tværs af universitet, erhvervsliv og kommune som udgangspunkt for etableringen af et start-up økosystem for vækstiværksættere.
- Skabe grundlaget for udviklingen af en investorplatform, der skal understøtte start-ups – med potentiale for skalering.
- Udnytte potentialet for at styrke iværksætterindsatsen med spin-offs fra eksisterende virksomheder.

→ Lufthavnen

Lufthavnen

→

Sønderborg
Udsigt i verdensklasse

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

T: 0045 8872 6400
post@sønderborg.dk

Sonderborgkommune.dk